

Demokratin utvecklas inte i takt med teknologin

När **Walter Cronkite** efter Têt-offensiven i Vietnam 1968 i TV-nyheterna hävdade att USA aldrig kommer att vinna kriget, konstaterade en uppgiven **Lyndon B. Johnson** att därmed försvann också det amerikanska folkets stöd. USA:s dåvarande president antydde alltså att media styr opinionen, något som är speciellt påtagligt då opinionen vänds mot en.

Idag förknippas media, och speciellt då Internet, med en demokratisk rörelse. Opinionen, säger vi, beror inte längre på välkända TV-personligheter. Istället sprider sig motståndet mot förtryck och kampen för rättvisa som en löpeld på gräsrotsnivå. Datorn och mobiltelefonen är kampens vapen; Internet utgör slagfältet – där lider förtryckarna sina största förluster.

Det är lätt att skriva under den beskrivningen. Folkresningen i Burma och militärjuntans övergrepp dokumenterades och nådde en bredare allmänhet tack vare mobiltelefoners kameror och snabba nätuppkopplingar. Regimens delvis lyckade försök att bryta landets kontakt med omvärlden visar också på den risk informationsteknologin utgör för diktaturer, inte bara den burmesiska; Nordkoreas ledare **Kim Jong-Il** har till exempel kallat Internet en källa till "andlig nedsmutsning".

MEN VI GÖR fel ifall vi låter Kim Jong-Il ofrivilligt bekräfta IT-samhällets demokratiska drag. En sofistikerad teknologi innebär inte en sofistikerad demokrati – som om också den utvecklades, blev bättre *tack vare* teknologin. Det kan

vara skäl att påminna sig om att Google erbjöd att censurera sig själv för att komma in på den kinesiska marknaden. Ursäkten "censurerad information är bättre än ingen information" döljer inte det faktum att i detta fall blev teknologin ett maktredskap, inte en del av en demokratisk rörelse.

För en dryg månad sedan misshandlades en svensk tonårig pojke till döds av jämnåriga. Bara timmar efteråt pekades misstänkta ut på nätet med namn och bild; här hoppades man inte på en rättegång, utan på att de misstänkta skulle gå samma öde till mötes som offret. Inte heller detta är något vi förknippar med demokrati.

Henrik Serup Christensen skriver (på sidan 4) om de förhoppningar om demokrati som Internet och speciellt Web

2.0 fört med sig. Cynism ska inte grusa dessa förhoppningar, men *när* förhoppningar tynar bort, låter sig grusas, så är det för att vi trott att de ska förverkligas utan vår insats, tack vare teknologin enbart.

Att en bättre morgondag förblivit en bättre *morgondag* beror inte på att information inte spridits snabbt nog. Att inte inse detta – att våra demokratiska ideal inte kan hängas upp på teknologiska framsteg – är att låta sig berusas av det som blir mindre, snabbare, billigare att producera, när man nyktert borde konstatera att dessa egenskaper också tjänar maktstrukturer som håller demokratin stängen.

Dan Lolax
dan.lolax@abo.fi